

TEELT IN VOLLE GROND OF IN BAKKEN

U bent een particulier en wilt graag starten met tuinieren? U wilt opnieuw voeling krijgen met de aarde en aan uw voedselbehoeften voldoen? Dan zijn er twee opties: telen in de volle grond of telen in bakken. Hoe kiezen?

[Klik hier](#) om de mogelijkheden van stadslandbouw te bekijken.

1. Teelt in volle grond

2. Telen in bakken

1. TEELT IN VOLLE GROND

Voor individuele consumptie is de ontwikkeling van een moestuinproject in Brussel onderhevig aan verschillende beperkingen.

Als u de mogelijkheid hebt om thuis uw moestuin in de volle grond aan te leggen, zijn er drie mogelijkheden:

- in uw tuin: u zal een grote oppervlakte nodig hebben en aandacht moeten besteden aan de gezondheid van de bodem.
- in een bak in contact met de bodem: gebruik bij voorkeur bakken uit onbehandelde en duurzame materialen.
- in een serre: u zal een grote oppervlakte en water nodig hebben, en u zal regelmatig de toestand van de bodem moeten controleren.

Als u niet over de middelen beschikt om thuis uw eigen moestuin in te richten, dan moet u zich de volgende vragen stellen:

A. WELKE TERREINEN ZIJN ER BESCHIKBAAR EN WAAR ZIJN DEZE GELEGEN?

De verschillende opties voor stedelijke moestuinen worden hieronder besproken, dit is een mengeling van individueel en collectief beheer. Denk vooraf na over uw behoeften om de formule te kiezen die het best bij u past!

Het huren of kopen van een individueel perceel

Deze optie biedt meer vrijheid voor het beheer van uw moestuin, maar vergt mogelijk een grotere investering in materiaal en voorkennis. Er kunnen ook diverse beheersaspecten te controleren zijn.

Kortom, een individueel terrein is een uitdaging die vraagt om:

- zelfstandig beheer,
- een belangrijke investering,
- voorkennis.

Een collectieve moestuin

Deze optie is een sociaal en collectief project. Het is synoniem met het delen van kennis en kunde en biedt potentieel meer terrein dan het individuele perceel, wat de teelt bevordert van groentesoorten die grotere oppervlakten nodig hebben.

U zal de bodem in groep moeten bewerken en een hele reeks factoren gezamenlijk moeten beheren (verdeling van taken en van de oogsten, beslissing over de inrichting van het terrein en de te verbouwen gewassen, enz.).

Kortom, de collectieve moestuin is een uitdaging die:

- gezamenlijk beheerd wordt,
- goedkoop is omdat het beheer in groep gebeurt,
- het delen van kennis bevordert,
- de wensen van alle deelnemers moet verzoenen.

Co-tuinieren:

Mensen die beschikken over ongebruikte tuinbouwgrond worden in contact gebracht met mensen die willen tuinieren maar niet over een perceel beschikken (zie [hier](#)).

Er zijn verschillende kanalen om toegang te krijgen tot collectieve of individuele percelen:

- Leefmilieu Brussel
- de Brusselse gemeenten
- overheidsbedrijven (bv. Infrabel)

Naast deze kanalen bestaan er nog andere private mogelijkheden, maar deze worden niet noodzakelijkerwijs door de overheid omkaderd.

B. ONDER WELKE VOORWAARDEN KAN U ER TOEGANG TOE KRIJGEN?

De voorwaarden voor de toegang tot de percelen hangen in de eerste plaats af van hun toezichthoudende instantie (overheidsdiensten, verenigingen voor het beheer van collectieve moestuinen, ...) en hun beheersfilosofie. Voor de gemeenten is een terugkerende voorwaarde dat men op het grondgebied moet wonen. Lees alle voorwaarden voordat u uw aanvraag verstuurt!

Als u snel wilt starten, kan u beter richting co-tuinieren gaan, want de wachtlijsten voor individuele percelen en collectieve moestuinen zijn vrij lang.

Voor meer informatie kan u deze websites raadplegen:

Meer informatie:

Op de website van Leefmilieu Brussel:

[Waar in de stad produceren?](#)

[Familiale moestuinen van Leefmilieu Brussel](#)

[Collectieve moestuinen](#)

[Co-tuinieren](#)

Op de portaalsite GoodFood van Leefmilieu Brussel :

[Methodologische gids voor de aanleg en het beheer van collectieve tuinen \(enkel Franstalige versie\)](#)

Andere bronnen:

[Vicinia-platform \(kennisplatform om buurten te inspireren\):](#)

[Sociale dynamiek in collectieve moestuinen \(pdf\)](#)

[Website Plantez chez nous \(enkel een franstalige versie\)](#)

Voor de mogelijkheden van moestuinen in de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (niet-limitatieve lijst):

[Website van de gemeente Anderlecht](#)

[Website van de gemeente Jette](#)

[Website van de gemeente Ganshoren](#)

[Website van de gemeente Vorst](#)

[Website van de gemeente Ukkel](#)

[Website van de gemeente Sint-Gillis](#)

[Website van de gemeente Etterbeek](#)

Voor andere nuttige adressen van moestuinen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (niet-limitatieve lijst):

[Website van BoerenBruxselPaysans](#)

[Milieucommissie van Brussel en omgeving: De biologische moestuin \(website alleen een Franstalige versie\)](#)

[Brussel in transitie: Moestuin Alhambra \(website alleen een Franstalige versie\)](#)

2. TELEN IN BAKKEN

De moestuinbak is een prima optie als u thuis groenten wil kweken als u geen tuin hebt of geen goede grond. Het substraat is hierbij gescheiden van de bodem.

Hier zijn een paar tips voor het maken, installeren en onderhouden van uw moestuinbak!

1. Hoe kan u een moestuinbak maken ?

2. Welke type grond kiezen ?

3. Hoe vult u een moestuinbak?

4. Waar gaat u de moestuinbak plaatsen ?

5. Hoe onderhoudt u een moestuinbak ?

A. HOE KAN U EEN MOESTUINBAK MAKEN?

Het type bak zal grotendeels afhangen van de ruimte en de middelen die u hebt.

U kan zelf een moestuinbak maken met informatie die u op het internet vindt, of u kan beroep doen op een tuinaannemer of schrijnwerkerij, of u kan een kant-en-klare bak kopen in een tuincentrum.

U hebt dus de keuze uit heel veel verschillende materialen. De keuze van het materiaal heeft een invloed op het type grond of substraat dat in uw bak wordt gelegd:

- in metalen bakken kan de grond aanzienlijk opwarmen,
- in terracotta bakken, die poreus zijn, kan de grond sneller uitdrogen.

Ons advies:

- vermijd alles wat een bron van verontreiniging kan zijn, zoals behandeld hout, autobanden, enz.
- Gebruik onbehandelde materialen en koop duurzaam geproduceerd hout.
- Denk aan recuperatiematerialen zoals geschaafd hout, ruw hout, recuperatiehout, paletten geotextielzakken, steen, enz.

B. WELK TYPE GROND KIEZEN?

Niet alle soorten grond zijn geschikt voor uw moestuinbak. Als u uw bak gewoon vult met tuinaarde zal u vroeg of laat zware, dichtgeslibde grond krijgen die moeilijk te bewerken is en waar uw groenten niet goed in zullen groeien.

Het recept voor een goed substraat:

- 1/3 compost: de grond verbeteren met rijpe compost (dat kan u zelf doen met plantaardig en organisch afval).
- 2/3 zuivere grond of potgrond.

Als de gebruikte grond te zwaar is, voeg dan eventueel zand en/of extra mineralen toe in de vorm van lavapuin, steen of bentoniet (te vinden in tuincentra). Het doel is om een licht, goed doorlatend substraat te verkrijgen, dat voldoende organisch materiaal en mineralen bevat, waarin de planten kunnen floreren.

Onze tip: tuingrond bevat vaak onkruidzaden. U zal dus soms de tijd moeten nemen om het onkruid in uw bak te wieden.

Als u geen grond of compost hebt, kan u die in tuincentra vinden:

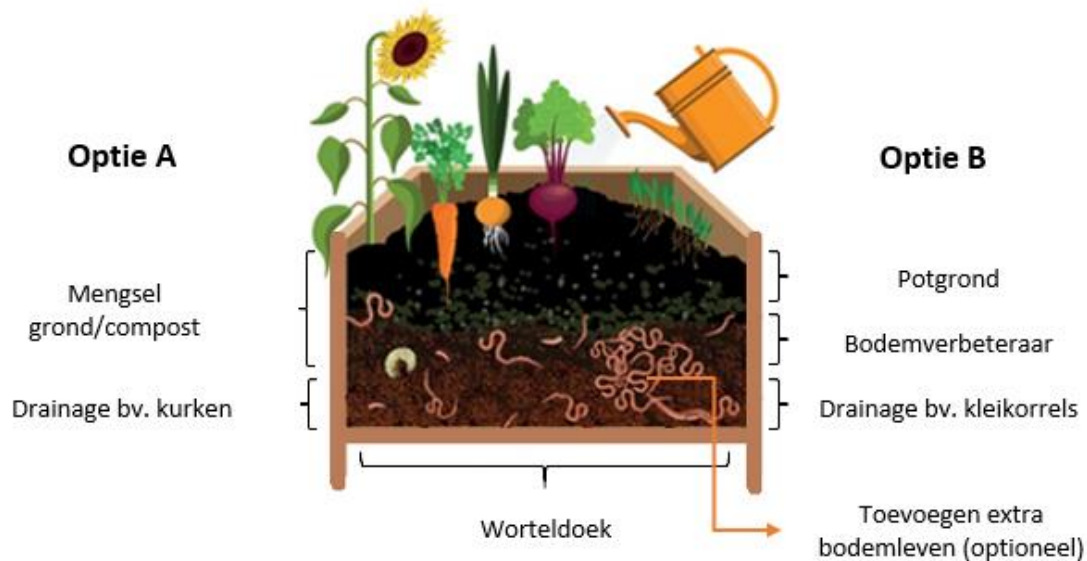
- Potgrond: dit is een plantensubstraat dat speciaal ontwikkeld werd voor het kweken van planten in potten of bakken. Het biedt een ideale bodem voor planten en bevat vaak meststoffen die gedurende een bepaalde periode voedingsstoffen leveren. Potgrond met turf moet worden vermeden, omdat het een ecologische ramp is.
- Een bodemverbeteraar: het is een mengsel van organisch materiaal en andere stoffen. Het kan worden toegevoegd aan bestaande grond om de vruchtbaarheid, de structuur en de vochtigheid te verbeteren. Het is dus niet de bedoeling om de planten daar rechtstreeks in te zetten.
- Meststoffen: zij zorgen voor de nodige voedingsstoffen voor de planten. Er zijn natuurlijke (organische) meststoffen en chemische meststoffen. Deze laatste moeten worden vermeden,

omdat ze bijdragen aan de verstoring van het bodemleven en de klimaatverandering. Aan de andere kant riskeert u bij een overdosis problemen met overbemesting of ophoping van zouten.

C. HOE VULT U EEN MOESTUINBAK?

U maakt best een soort 'lasagne' van meerdere lagen:

- controleer eerst of het overtollige water kan ontsnappen via de openingen tussen de planken of via een afvoergat. Planten houden er niet van om met hun voeten in het water te staan!
- Om te voorkomen dat de grond met het water wegspoelt, kan u geotextiel op de bodem van de bak leggen.
- U kan ook zorgen voor een drainagelaag op de bodem van de bak. Gebruik hiervoor kurken, takken of geëxpandeerde kleikorrels (argex), deze houden vocht en voedingsstoffen vast.
- Vul daarna de bak met het substraat. De laag moet minstens 40 centimeter dik zijn, zodat de wortels diep kunnen groeien. Vul de bak tot op enkele centimeters van de rand. Een hogere rand heeft als voordeel dat lage planten beter beschermd worden tegen de wind.
- Als u kiest voor een onderlaag met bodemverbeteraar en een toplaag met potgrond, krijgt u een structuur die dichterbij een gezonde natuurlijke bodem aanleunt, verrijkt met basisbemesting.

D. WAAR GAAT U DE MOESTUINBAK PLAATSEN?

Of het nu gaat om een terras, een balkon, een dak of kelder, de plek waar u uw moestuinbak gaat plaatsen moet goed doordacht zijn.

Met name:

- Is deze plaats in staat om zware lasten te dragen?
- Is de plaats gemakkelijk toegankelijk om te tuinieren?
- Is er een onnatuurlijke lichtbron nodig?
- Welke type teelt overweegt u?
- Hoeveel grond is er nodig?
- Kan vocht een probleem zijn?

Denk hierover na voordat u uw keuze maakt!

E. HOE ONDERHOUDT U EEN MOESTUINBAK?

Tijdens het groeiseizoen kan u het substraat bedekken met een laagje mulch, zoals bijvoorbeeld strooisel. Deze laag houdt het substraat vochtig en beperkt de ontwikkeling van onkruid.

In het seizoen moet u het substraat regelmatig bemesten, naargelang de behoeften van de planten.

Geef uw planten regelmatig water (zonder ze onder water te zetten) want een moestuinbak droogt sneller uit dan volle grond.

Na verloop van tijd kan het substraat in uw moestuinbak verminderen. Dan moet u rijpe compost of potgrond toevoegen.

Om kwaliteitsvolle grond in uw bak te behouden, moet u elk jaar een vijfde deel ervan vervangen door verse compost.